

สรุปแสดงความคิดเห็นผู้เข้าร่วมประชุม

โครงการอาชีวศึกษาค่านิยมไทย (เกษตรทฤษฎีใหม่และวัฒนธรรมท้องถิ่น)

ระหว่างวันที่ 8 – 9 มกราคม 2561

ณ โรงแรมแก้วสมุย รีสอร์ท จังหวัด สุราษฎร์ธานี

กิจกรรมที่ 3 :

1. ท่านได้ความรู้เกี่ยวกับหลักคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

- ได้ความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงจากปราชญ์และผู้จัดการปฏิบัติและประสบการณ์ในชุมชน ซึ่งมีจุดเด่นที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทของชุมชนแต่ละถิ่นได้แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนและนำไปส่งเสริมให้ชุมชนและภาคเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความรู้ร่วมกัน
- หลักแนวคิดในการดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวัง
- เข้าใจถึงหลักการคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มันคง ยั่งยืน และร่วมกันคิด ร่วมทำ
- ทำได้ ทำให้ครอบครัวมีความสุข
- เข้าใจตนเอง พอประมาณตน ไข่ความรู้ เครือข่าย คิดริเริ่ม ให้ชีวิตเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีเหลือแจก และจำหน่าย เพิ่มรายได้
- ให้เดินตามทางสายกลาง ในการดำเนินชีวิต 3 ห่วง 2 เงื่อนไข นพไปสู่ความยั่งยืน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
- ได้รับความรู้และความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ในการสอน และการใช้ในชีวิตประจำวันได้
- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องการดำรงชีวิตของทุกคนเพื่อให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ตามระดับรายได้ครัวเรือน โดยสามารถประยุกต์ได้ในทุกกิจกรรม
- คือการอยู่อย่างมีเหตุผล ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีเหตุผล ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดกับอาชีพ
- ผมได้รับรู้และมานานแล้วเหมือนกัน
- การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและสร้างทดแทน
- ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงคือ การเดินทางสายกลาง รู้จักจากเหตุผลปรับเปลี่ยนเข้ากับวิถีชุมชน
- ได้รับบ้างแต่ไม่ครบเพราะส่วนมากไม่ตามประเด็นและไม่ครอบคลุม ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการนำเสนอแนวความคิดจากทีมงานอาชีวศึกษาทั้ง 10 แห่ง และเกิดแนวคิด สิ่งๆ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันกับตนเอง ชุมชนได้

- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีมากมายหลายอย่างมิใช่ มีแต่ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ แต่ทำให้รู้ว่าการนำปราชญ์มาถ่ายทอดความรู้กับการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นทางด้านบุคคลมาถ่ายทอด ภูมิความรู้ต่าง ๆ แก่ประชาชนได้อย่างมากมายและถูกต้องอย่างแท้จริง รู้จักการพอประมาณต่าง ๆ รวมถึงชีวิตการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ให้ได้มันสภาพปัจจุบัน การปรับตัว ให้เข้าสถานการณ์ ได้รู้ถึงคุณค่าของคุณภาพชีวิตของตนเอง และสิ่งที่แวดล้อมตัวเราด้วยใช้หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีความสุขด้วยความพอเพียงด้วยการเกิดความพึงพอใจ
- ต้องรู้จักการออม รู้จักการรับจ่ายจากรายได้และรายจ่ายประจำวัน
- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักปรัชญาที่สำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบันได้ อย่างดี เป็นการใช้หลักการของความพอประมาณ ความมีเหตุผล รู้ตัวตนของตนเอง เพื่อมาบริหารจัดการตนเอง
- หลักคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่ดีเป็นศาสตร์พระราชา ที่ควรนำมาปฏิบัติ เป็นแนวคิดที่เมื่อนำทางปฏิบัติแล้วจะนำแนวทาง แก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาความยากจน ความอดอยาก การดำรงตนแห่งชีวิต ที่เรียบง่าย ค่อยเป็นค่อยไปลดความเสี่ยงต่าง ๆ มุ่งมั่นเอื้อเพื่อแบ่งปัน มีความรักสามัคคีเหลือกิน จึงค่อยจำหน่าย หรือค่อยออกตลาดสากลต่อไปซึ่งนำไปสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเกษตรกรของประเทศชาติต่อไป
- ได้ความรู้ หลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำ ลดรายจ่าย เพื่อรายได้ ลดอาหารที่จำเป็น เสื้อผ้าตุรคา
- ได้รู้จักหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ให้ครอบครัว และชุมชนมีความสุข และสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง ยั่งยืน
- ความรู้และหลักคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ร.9 นั้นเป็นวิถีชีวิตของคนไทยที่ดำเนินกิจกรรม ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว แต่ต้องเน้นให้อย่าลืมตน มีความพอประมาณ ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี และ วัฒนธรรมของคนไทยบางเรื่องถูกลืมไป เช่น วัฒนธรรมการกิน
- ได้รับความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ในหลักคิดในการปรับใช้ชีวิตในแนวหลักคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาต่อไปและนำไปปรับปรุงโครงการพัฒนาเฉพาะด้าน
- การเดินตามศาสตร์ พระราชา ใช้ชีวิต อย่างพอเพียง ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ตามอัตภาพ
- ได้รับความรู้ในการอบรมในครั้งนี้จากท่านวิทยากรเกี่ยวกับหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงหลายอย่างทำให้ ผมหุดตาสว่างขึ้นก่อนตัดสินใจทำอะไรต้องคิดให้รอบคอบมีเหตุมีผลมีภูมิคุ้มกันการแบ่งพื้นที่เป็น สัดส่วนในการทำการเกษตรโดยปลูกทุกอย่างที่กิน
- มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากขึ้น มันเป็นเรื่องใกล้ตัว ทำไม่ยาก ทุกสาขา อาชีพทำได้ ไม่ว่าจะด้านเกษตร ด้านแปรรูป ด้านท่องเที่ยว อื่น ๆ

- จากการเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้รับในครั้งนี้ไปพัฒนาในชุมชนและได้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งได้รับรู้จากการแชร์ประสบการณ์ของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องของของเศรษฐกิจพอเพียงและการบูรณาการต่อยอดจากกลุ่มที่อยู่ในชุมชน
- การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ มาให้ความรู้กับตัวเองให้ความรู้กับตัวเองให้ความรู้กับชุมชนต้องการให้ทุกคนประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน ใช้จ่ายเงินให้ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัดตามกำลังของบุคคลนั้น การนำเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้ามาใช้ทำให้การจัดการบริหารเรื่อง ดิน น้ำ เป็นสัดส่วนง่ายต่อการทำเกษตร
- ได้รับความรู้และแนวคิดในหลักปรัชญาเศรษฐกิจอย่างชัดเจน เข้าใจ ความหมาย แนวคิด แนวปฏิบัติของทฤษฎีได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้นำความรู้ที่ได้ ไปกระจายความรู้ ให้แก่ชุมชน และสังคม

2. ท่านเข้าใจการจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างไรบ้าง

- เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการบริหารจัดการพื้นที่-น้ำ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดนำไปสู่เศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน การจัดสรรพื้นที่ออกเป็น 30:30:30 ทำนาปลูกข้าวไว้กินเอง (30%) ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น (30%) สระน้ำ (30%) ที่อยู่อาศัย โรงเรียน พืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ (10%) ขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นที่และบริบทชุมชน
- การจัดแบ่งพื้นที่ในการทำการเกษตรให้เป็นสัดส่วนและมีความเอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน
- แปรรูปผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบในหมู่บ้าน เพื่อทำแปรรูปหมู่บ้าน ชุมชน เสริมรายได้
- การที่ใช้ชีวิตพอเพียง รู้ตนเอง พอประมาณไม่ฟุ้งเฟ้อ ทำให้ชีวิตมีความสุข ไม่เครียด
- การจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ จัดระบบแปลงเกษตรให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาและเกษตรทฤษฎีใหม่ และมีความพอเพียง
- เป็นการทำเกษตรตามแนว ร.9 ในการจัดการพื้นที่ พืช สัตว์ และน้ำ ในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- ความเข้าใจในการจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างชัดเจน เข้าใจ ความหมาย หลักการของทฤษฎีได้ดีมาก
- เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการดำเนินการใช้ชีวิตโดยมีการพึ่งพาตนเองได้มากที่สุด โดยมีการจัดการแบ่งพื้นที่สำหรับผลิตผล เพื่อการดำรงชีวิต ปลูกข้าว พืชผัก เลี้ยงสัตว์
- การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการเข้ามาประกอบ และต้องมีความเกื้อกูลซึ่งกันและกันและสามารถทำได้แบบต่อเนื่อง
- ได้ปฏิบัติมาต่อเนื่องยืนยันว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดและมีการตอบรับจากชุมชนอย่างดี
- การพึ่งพาธรรมชาติ รักษาสิ่งแวดล้อม ปรับปรุง เพิ่มผลผล
- เกษตรทฤษฎี คือ อาชีพที่วางแผนอย่างเป็นระบบผสมผสานองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน จากวิชาการ ควรเป็นอยู่อย่างพึ่งพาตนเอง
- เข้าใจในหลักการของโครงการแต่ในแนวปฏิบัติของโครงการผมว่ายังไม่ครบตามหลักทฤษฎีใหม่
- เข้าใจว่าเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นวิธีการใหม่ ๆ ที่จะทำให้เกิดแนวคิดในการปรับใช้ความรู้เพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาสิ่งเดิมให้ดีขึ้นและเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
- เข้าใจว่า เกษตรที่มีอยู่บอกความรู้ใหม่เข้าไป ทำให้เกิดทฤษฎีใหม่ๆ ของใหม่นำไปสู่องค์ความรู้ ด้านต่าง ๆ ด้านนวัตกรรม

- ทำเกษตรอย่างพอเพียง เลือกว่าตัดฤดูบที่มีในชุมชน เหลือจากจำหน่าย เพื่อเพิ่มคุณค่าทางผลิตผล
- การเกษตรต้องมีผลถึงการที่มีรายได้และพึ่งพาตนเองได้
- เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการผสมผสานแนวความคิดการกระทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุดในพื้นที่ที่มีอยู่เท่าเดิม รวมถึงการคิदनนำนวัตกรรมเข้ามาเสริมในภาคเกษตร ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และสร้างมูลค่าให้กับภาคเกษตร
- เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นโครงการที่พระองค์ท่าน รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานแก่พสกนิกร เกษตรไทย ในการดำเนินชีวิตในการจัดการที่ดิน และการจัดการดำเนินชีวิตอย่างเป็นระบบ โดยทรงพระราชทานการใช้พื้นที่ เป็นสัดส่วน 30:30:30:10
- การจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้าใจเรื่องหลักคิดทฤษฎีนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการทำเกษตรแปลงใหญ่ พื้นที่เป็นสัดส่วน 30:30:30:10 เพื่อนำไปใช้กับชุมชนให้มีความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการวางแผนใช้ชีวิต แบบมีหลักในการดูแลตนเองการบริหารจัดการ เพื่อให้ดำรงชีวิตให้มีกิน มีใช้อย่างพอเพียง
- เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการจัดการพื้นที่/อาชีพ ที่มีอยู่แล้วโดยอาศัยธรรมชาติ และ บริบทของชุมชน เป็นการพึ่งพาตัวเอง ซึ่งยั่งยืนและมีความเข้มแข็งของชุมชนและตนเอง
- เกษตรทฤษฎีใหม่การทำเกษตรแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนโดยการจัดการบริเวณพื้นที่ออกเป็นสวน 30:30:30:10
- การจัดสรรพื้นที่ทำกินให้เหมาะสม โดยการประยุกต์ใช้พื้นที่ตามลักษณะภูมิประเทศ
- เกษตรทฤษฎีใหม่นั้นเป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะเราทำทุกอย่างได้เองไม่ต้องไปพึ่งภายนอก ไม่ว่าด้านอาหาร ไม่ว่าด้านพลังงาน ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค
- การจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ ควรมีความเข้าใจว่า จะต้องจัดการ เรื่อง น้ำ ดิน(เนื้อที่) สิ่งมีชีวิต (พืช, สัตว์) และสิ่งไม่มีชีวิต ให้มีความลงตัว ยึดหลักธรรมชาติเป็นที่ตั้ง
- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้เรื่องมาตรฐาน ความปลอดภัยและการรับรองผลิตภัณฑ์
- การจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ จะต้องมีการจัดสัดส่วนของพื้นที่ เป็น 30:30:30:10 มีแหล่งน้ำ มีพืชสวนพืชไร่ มีสัตว์เลี้ยงและมีนาข้าว และที่อยู่อาศัย หากจัดการได้สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองไม่ต้องซื้อหรือมีค่าใช้จ่าย มีความสามารถหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยตัวเอง
- การจัดการพื้นที่เกษตรให้ได้ประโยชน์สูงสุด
- เกษตรทฤษฎีใหม่ คือการต่อยอดจากหลักความพอเพียง และคงอยู่ให้ความพอเพียงโดยยังคงความสมดุลในการดำเนินชีวิต

- เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นแนวพระราชดำริของ ร.9 เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย และมีอาชีพที่ยั่งยืนโดยการแบ่งที่ดินเป็นส่วน ๆ 30:30:30:1
- ลดต้นทุนรายจ่าย เพิ่มรายได้ อยู่ดีกินดี
- ที่มาของทฤษฎีใหม่ ร.9 ให้เป็นแนวทางแก้ปัญหาด้านการเกษตรแก่เกษตรกรเริ่มแรกแก้ปัญหาให้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ทำการเกษตรประสบปัญหาเรื่องดิน น้ำ ที่มีพื้นที่ไม่เหมาะสมต่ออาชีพเกษตร จึงเกิดหลักการทฤษฎีใหม่ 30:30:30:10 ขุดแหล่งน้ำ 30 % เพื่อให้มีน้ำใช้การทำเกษตรให้ทั้งปี ป่า 30 % ทำนา ให้มีข้าวกินในครัวตลอดทั้งปี (ทำนาปี) 10% ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้เป้าหมายหลักพื้นที่ต้องไม่อยู่ในเขตชลประทาน เมื่อนำทฤษฎีใหม่มาใช้ทั้งประเทศก็เลยก่อเกิดปรับทฤษฎี เพื่อให้ทำได้แต่ละภาค พื้นที่ ต้องปรับตัวจึงหลุดหลักการทฤษฎีใหม่ของ ร.9 ไปอย่างน่าเป็นห่วง เช่น “หนอง นาป่าโคด” พื้นที่นาลุ่ม “ร่องคู สวน บ้านคอกสัตว์ “เกษตรชาวสวน ซึ่งกิจกรรมที่ทำนาไม่ใช่รูปแบบทฤษฎีใหม่ แต่จะเป็นเกษตรผสมผสาน มากกว่า หรือ เป็นรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง จะตรงเป้ากว่า
- การเกษตรทฤษฎีใหม่ น่าจะ เป็นเกษตรพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยและมีชีวิตอย่างยั่งยืน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วน ๆ ไม่ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว มีการบริหารจัดการน้ำ และการจัดการด้านเกษตร
- เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ได้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อใช้ พื้นที่ทำการเกษตรให้ได้ประสิทธิภาพ เต็มพื้นที่
- ให้มีน้ำองในชุมชนทำเกษตรแบบผสมผสานและแปรรูปผสมผสาน
- การจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ แนวทางที่ยั่งยืน และเป็นแนวทางหนึ่งของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ปัญหาด้านเกษตรที่ปลูกพืช ซ้ำซากโดยแบ่งพื้นที่ทำการเกษตรออกเป็น ส่วน ๆ 4 ส่วน
- ตามหัวเรื่องชื่อโครงการที่กำหนดมา การผมคิดว่า ไม่ตรงกับหลักการคิด ควรจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ คิดว่า นำเปลี่ยนชื่อโครงการใหม่ว่า การเกษตรผสมผสาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ทฤษฎีใหม่การเกษตร หลักการใช้ 30:30:30:10 ปรับใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของตนเอง หลักของเกษตรทฤษฎีใหม่ทำให้การใช้พื้นที่อย่างเป็นประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

3. ท่านคิดว่าท่านจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ในครั้งนีไปใช้ในชุมชนอย่างไรบ้าง

- นำความรู้ที่ได้รับไปแชร์ประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนพาไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดแนวคิดและแรงผลักดันให้เป็นต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ
- เป็นแนวทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ สู่เกษตรกรเป้าหมาย หรือชุมชนกลุ่มเป้าหมายให้มีความยั่งยืน
- ความรู้ที่ได้จากการอบรมประสบการณ์ในครั้งนี้ จะไปเผยแพร่สู่ชุมชน
- การทำงานของภาครัฐให้มีเอกสารเนื้อหากรอบกิจกรรมโครงการให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้แนวทางดำเนินงาน
- นำความรู้และประสบการณ์ถ่ายทอดความรู้ ร่วมกับเครือข่ายในชุมชนในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง คิดริเริ่ม สิ่งใหม่ ๆ ให้เพิ่มมูลค่ามากขึ้น มีรายได้
- นำความรู้ไปถ่ายทอด ต่อชุมชน และผู้ที่สนใจ ในสิ่งที่เขาต้องการให้มีความรู้และมีรายได้เพิ่มขึ้น
- สามารถรับความรู้ไปใช้ในการสอน และปฏิบัติตนในโดยใช้แนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
- การนำความรู้และประสบการณ์จากการร่วมประชุม เพื่อการดำเนินโครงการ ได้พิจารณาจาก ความต้องการของชุมชนเป็นหลักเพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จเรียบร้อย
- การทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย สร้างความเข้าใจ พยายามแก้ปัญหา และป้องกันและพัฒนาทางความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- จะขยายเครือข่ายเนื่องจากเมื่อก่อนทำคนเดียว ตอนนี้มีทางวิทยาลัยเกษตร และกศน. มาร่วมทำกิจกรรม ถ่ายทอดความรู้ มีผู้นำชุมชนและหน่วยงานราชการส่งเสริมสนับสนุนวิชาการให้ประชาชนได้
- การพัฒนาเกษตรให้เหมาะสม และเพิ่มคุณค่า ลดต้นทุน
- นำไปพัฒนาต่อยอดโครงการและ เสริมสร้างสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่ออาชีพ โดยการขอความสนับสนุนแนะนำจากเครือข่าย เกษตร และ กศน.
- สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่มีนำไปใช้ในการต่อยอดให้ชุมชนในเรื่องของการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต
- จะนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชุมชน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ความรัก ความสามัคคี เพื่อให้ชุมชนได้มีการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
- นำไปถ่ายทอดความรู้ และความเข้าใจให้กับชุมชน ให้รู้ว่ามีการใช้เพาะปลูก การเกษตรเลี้ยงสัตว์เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง มีมากกว่านั้น ทุกอย่างในชีวิตประจำวันล้วนแล้วแต่เป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามเกษตรทฤษฎีใหม่รวมไปจนถึงประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ หากจะนำเศรษฐกิจที่ใช้ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองด้วย

- คิดว่านำความรู้ที่ได้ เผยแพร่ชุมชนเพื่อความยั่งยืนด้วยการถ่ายทอดสิ่งที่ดีสู่ชุมชนและเครือข่าย
- นำความรู้ที่ได้รับเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับชุมชนทั้งหลักการปฏิบัติและการนำความรู้สู่ชุมชน
- ให้ความรู้และกระทำให้เห็นว่าการทำงานเกษตรสามารถพึ่งพาตนเองได้
- คิดว่าจะนำความรู้ในครั้งนี้ไปขยายสู่ชุมชนได้มาก เพราะแนวคิดจาก ประชาชน จากผู้รู้ จากวิทยากร ล้วนเป็นแนวทางที่ดี สามารถนำไปปฏิบัติให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้
- จะนำความรู้ประสบการณ์และพลังกายพลังใจออกไปสู่เกษตรกรในชุมชน โดยการพูดคุยและนำแกน นำให้ดูและช่วยแจกต้นกล้าหรือจุลินทรีย์
- นำความรู้และประสบการณ์ได้ในครั้งนี้ปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- จะนำความรู้และประสบการณ์ครั้งนี้ไปใช้เผยแพร่ยังหมู่บ้านและชุมชน ให้รู้จักคิดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ และ นำไปปฏิบัติในชุมชนด้วย
- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนในชุมชนและเผยแพร่ให้กับผู้เรียน
- นำไปประชุมชี้แจงกลุ่มบุคคลเป้าหมายและดำเนินกิจกรรมในพื้นที่พร้อมทั้งติดตามและประเมินผล
- จำนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ในครั้งนี้ไปใช้ในชุมชนในด้านการจัดการเศรษฐกิจพอเพียงในวิถี ชุมชน
- ได้แนวคิดหลากหลายอาชีพ หลากหลายความรู้ จากการแชร์ประสบการณ์ซึ่งแต่ละองค์ความรู้มี ความแตกต่างกัน เราสามารถนำไปเป็นแนวทางให้กับชุมชนได้
- คิดว่าจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับในครั้งนี้ไปถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง และตัวเองต้องทำให้เป็นตัวอย่างก่อน
- จากประสบการณ์ที่ผ่านมาและครั้งนี้ ต้องนำไปใช้ในชุมชนของตัวเอง ได้ประโยชน์สูงสุด เน้น พออยู่ พอกิน อยู่ดี กินดี มั่งมี ศรีสุข
- ผลลัพธ์ที่มีการแข่งขันในท้องตลาดที่สูง เกษตรกรชุมชนจะแข่งขันทางตลาดได้จะต้องได้รับการ รับรองและมีมาตรฐานสินค้าจากหน่วยงาน
- นำไปให้ความรู้และเผยแพร่ ให้ชุมชนสามารถดำรงตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน
- นำความรู้ที่ได้รับลงไปพัฒนาให้ชุมชนมีความรู้ มีอาชีพและมีรายได้ ทำให้มีกิจกรรมที่ต่อเนื่องและ พัฒนาอยู่เสมอ
- นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินกิจกรรม โครงการของชุมชนเพื่อให้เกิดอาชีพที่ยั่งยืน ประชาชนมี รายได้เสริม มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- ต่อยอดเพิ่มเติม ชักชวน ชักจูง แนะนำ

- ครูจะนำความรู้ที่ได้ครั้งนี้ไปสู่ชุมชนโดยการประสานงานกับ กศน.ตำบลและปราชญ์ชาวบ้าน การให้ความรู้และถึงกลุ่มในการทำโครงการกาสมานึกในตำบล/ชุมชน
- ประสบการณ์และสาเหตุที่ได้ สามารถนำไปถ่ายทอดให้ความรู้ การนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและชุมชนให้เข้มแข็งยั่งยืน
- ให้ความรู้ด้านการเกษตรเพื่อพึ่งพาตนเอง
- จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ในครั้งนี้ไปปรับใช้กับชุมชน คือ จะนำไปเผยแพร่ ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ หลักเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปใช้ในครัวเรือนได้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย
- จากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คิดว่าสามารถนำความรู้จากการประชุมในครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินโครงการได้ในกรณี
- นำความรู้และประสบการณ์ประยุกต์ใช้ชุมชนไปประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รู้และทราบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง นำความรู้ไปใช้ในการประชุมชาวบ้านของแต่ละครั้ง เน้นเรื่องความพอเพียงปรับใช้กับตัวเองและครอบครัวก่อน การนำปัญหาครัวเรือน การออม การมีเหตุมีผล มีประสบการณ์นำสู่การทำกิจกรรมต่าง ๆ การมีเหตุมีผลในการทำกิจกรรม

4. แล้วท่านอยากจะฝากไปบอกวิทยากรและทีมงานในเรื่องอะไรบ้าง

- โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ต่อชุมชนถ้าผู้เข้าร่วมโครงการเห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องยั่งยืน มีการรวมกลุ่มเพื่อให้การช่วยเหลือด้วยการผลิตสินค้าและการตลาด มีการทำอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
- ควรวางแผนการนิเทศติดตามเป็นระยะ ๆ
- ขอบคุณท่าน อ.วิทยาลัยและท่านวิทยากร ที่ได้นำความรู้ในครั้งนี้
- วิทยากรมีความชัดเจน อธิบายได้ชัดเจน มีวัตถุประสงค์ชัดเจนผู้ปฏิบัติก็จะชัดเจนและถ่ายทอดได้ชัดเจน
- เรื่อง การประสานงานกับ กศน.ให้หัวหน้าหน่วยศึกษา นิเทศส่วนกลางแจ้มาย้ง จังหวัดต่าง ๆให้จังหวัดแจ้ไปย้ง กศน. ตามสายงานเพราะ กศน.ที่ไปติดต่อเขาไม่รู้เรื่องจาก กอธรมน. ร่วมกับวิทยาลัยเข้า(กศน.) ขึ้นตรงกับจังหวัดนั้น
- ฝากบอกวิทยากรในการอบรม ซึ่งมีท่านจะไปประเมินในแต่ละชุมชน โดยมีเกณฑ์การประเมินใดบ้างเป็นรูปแบบใด ในทิศทางใด
- วิทยากรสามารถอธิบายให้เข้าใจได้โดยง่าย ทีมงานได้ดำเนินงานและประสานงานได้เป็นอย่างดี
- ควรหาผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานตามแนวทางการทำงาน
- ควรจัดวิทยากรที่ประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติจริงมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- ติดตาม นิเทศ สนับสนุน
- ฝากประชาสัมพันธ์ เรื่อง เด็กรามโนราห์ สืบสานวัฒนธรรมตอนนี้มีเด็ก 20 คน แต่เราขาดเงินสนับสนุนเรื่องชุดมโนราห์ หากมีช่องทาง หรือมีผู้อุปการคุณ ท่านใดช่วยสนับสนุนก็ขอฝากด้วยนะคะ
- ในเรื่องของงบประมาณและความรู้ที่อยู่ในอาชีวะมาใช้อย่างเต็มที่ และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
- อยากฝากบอกวิทยากร และทีมงานว่าขอให้ทีมงานวิทยากรได้มีการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง ควรกระตุ้น ช่วยเหลือ แนะนำ ให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องชัดเจนและประชาชนมีประโยชน์อย่างแท้จริง
- เป็นกิจกรรมและโครงการที่ดีเห็นได้ชัดเจน ว่าควรเดินทางไปทิศทางอย่างไรและเป็นการยกระดับศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นสากลได้อย่างดี
- ติดตาม สนับสนุน และเชื่อมโยง ช่วยเหลือแบบต่อเนื่อง
- อยากให้ทำโครงการนี้ต่อยอดจนกว่าเกิดผลสำเร็จในโครงการ
- ขอขอบคุณคณะทางทีมงานที่จัดโครงการนี้ขึ้นมา เพื่อสร้างรากฐานให้ประเทศมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเริ่มจากตนเองสู่ชุมชน และวิทยากรให้ความรู้ดีและเป็นกันเอง

- ผาวิทยากร ให้ความรู้บูรณาการรอบๆด้าน
- ให้วิทยากรและทีมงานช่วยเรื่องบูรณาการของหน่วยงานรับผิดชอบให้ทีมงานเบื้องล่างเข้าร่วมในชุมชนด้วย จะได้พัฒนาร่วมกัน
- อยากให้ส่งเสริมให้ครบทุกแหล่งเรียนรู้ และปราชญ์ แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมีมากควรลงให้ถึงมากกว่านี้ หน่วยงานใหญ่ข้างบนควรจะไปเองด้วย จะได้รู้ว่าขาดอะไร
- ในการประชุมครั้งนี้วิทยากรได้และนำมาแนะนำแนวทางการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้ปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้อย่างเข้าใจ
- อยากให้วิทยากรเน้นในเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่มากกว่าเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ปรับเปลี่ยนแนวความคิดปรับใช้ในชุมชน
- เรื่องการส่งเสริมอาชีพ การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาดรวมทั้งจัดทำแหล่งทุน เรื่องงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- อยากบอกวิทยากรว่าการจัดอบรมในครั้งนี้มีประโยชน์เป็นอย่างมาก
- อยากให้วิทยากร มีกิจกรรมของผู้เข้าอบรมให้มากกว่านี้ เช่น ระดมสมอง บันทึกลง นำเสนอ ออกฐานกิจกรรมภาคกลางคืน
- ขอบคุณท่านวิทยากรและทีมงานทุกท่านค่ะ
- อยากได้ความจริงใจ การให้ไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทนสิ่งนี้ คือ ข้าราชการของพระราชา
- การลงไปพื้นที่ และการดำเนินแผนงานวางไว้
- การลงพื้นที่และการดำเนินโครงการตามแผนที่วางไว้
- ชอบโครงการนี้มาก ของชมเชยทุกท่านค่ะ ยินดีที่ได้รู้จัก
- โครงการอาชีพพัฒนาฯเป็นโครงการที่รัฐบาลผ่าน คสช.ต่อให้ กอ.รมน. เข้าบูรณาการเพื่อให้ถึงเกษตรกรในแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่นั้น ที่ผ่านมาบูรณาการผ่านงานผ่าน กศน.ไปนั้น กศน.กลายเป็นจำเลยเศรษฐกิจพอเพียงไปแล้วเพราะ กอ.รมน. ตอกย้ำเสมอให้ กศน.ตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงทุกตำบลแล้ว สภาพจริงมีเพียงแต่ป้ายประจำตำบลเท่านั้นเพราะ ถ้ามกลับหลายจังหวัดไม่เคยเห็นบทบาทของ กอ.รมน.เลย จนถึงวันนี้ ทำเป็นผู้กำกับ ติดตามการทำงานของหน่วยงานอื่น หรือกำกับ บังคับ หน่วยงาน ในฐานะเป็นครู สอศ. อาจจะเป็นจำเลยของสังคมจาก กอ.รมน.เหมือนกับกศน.อีหน่วยงานหนึ่งอีกงบทที่ได้รับดู มาก ใหญ่ แต่พอมองต้องสร้างชุมชน ต้องสมานฉันท์ และต้องแก้ปัญหาผู้มีรายได้น้อยอีก ดูแล้วว่าหนักใจ
- อยากจะบอกว่าทีมงานเก่งมากค่ะ หาสถานที่ประชุมได้ดี สะดวกสบายและอาหารอร่อย ทุกคนมีความเป็นกันเอง ปรึกษาได้ทุกเรื่องและแนะนำพวกเราได้ดีค่ะ กลับไปถึงบ้านคราวนี้น้ำหนักขึ้นแน่ ๆ
- อยากให้ต่อยอดโครงการนี้ต่อไปจนกว่าโครงการนี้เกิดผลสำเร็จ

- ในเรื่อง ระยะเวลา หรือดำเนินการ ในของกิจกรรม ควรจะยืดเวลาในการดำเนินกิจกรรม ออกเป็น 4-6 เดือน
- วิทยากรและทีมงาน ให้วิทยากรให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้วยและบูรณาการด้าน 4G หรือ Thailand 4.0